BİMRE KOLETÎ!
BİJÎ AZADÎ!

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

HEJMAR 30-31
MIJDAR-KANUN 1981

BAŞARIYLA SONA ERDİ

2 Kasım 1981 tarihinde 23 Kürdistan lı işçi Almanya'nın Frankfurt kentinde açlık grevine oturdular. Amaç,halkımız üzerindeki sömürgeci faşist baskıları dünya kamuoyuna teşhir etmekti. Kürdistan'lı işçilerimiz, bu amaçları doğrultusunda eylemlerini 41 gün yigitçe sürdürdüler. İşçilerimizin başarıyla sonuçlanan eylemi, Avrupa kamuoyunda -özellikle Alman kamuoyunda- geniş yer aldı. Eylemin başlangıcında yayınlanan bildiride, amaç ve istemler şöyle belirtilmişti:

.... Ülkemizde insan hakları en rezilce yöntemlerle çiğneniyor,açlık sefalet kol geziyor. Kürdistan'ın en büyük parçasını işgal altında tutan sömürgeci türk burjuvazisinin yaptıkları ise insanlık tarihine geçecek ve gelecek kuşaklar tarafından mutlaka lanetle anılacak kara bir lekedir.

.....

Öteden beri süre gelen baskı ve terör, geçen yıl yönetimin beş kişilik faşist generaller cuntası tarafından ele geçirilmesiyle daha da arttı. Amerikan emperyalizminin kuklası olan faşist generaller çetesi, ülkemizi bir cehenneme çevirmiş bulunuyorlar. İşgalci güçler, halkımıza ait topraklar üzerinde kanlı eylemlere girişiyor,işkence yapıyorlar.

.....

Yoksul halkımızın köyleri sömürgecilerin ordusu tarafından kuşatılıyor , silah veya terörist arama bahanesiyle dayak ve işkenceden geçiriliyor,haraç verme zorunda bırakılıyorlar.

Ülkemizde düşman güçler,insanları çırılçıplak bir halde gezdirmekten tutun da, kadınlara tecavüz etmeye kadar her türlü alçakça yönteme baş vurmaktan geri kalmıyorlar.

.....

Yurtsever halkımız,

Tüm bu alçaklıklara karşı seyirci mi kalacağız? Sömürgeci boyunduruğu daha ne kadar taşıyacağız? .....

Faşist sömürgecilerin, yiğit kardeşlerimizin kanını akıtmalarına seyirci kalacak, insanlık onurumuzun ayaklar altına alınmasına göz yumacak mıyız?

Elbette hayır.....

Kardeşler,

Artık yeter demenin zamanıdır. Daha uzun süre köle kalmamak için mücadele bayrağını yükseltmeliyiz. Nerede olursak olalım, elimizdeki tüm olanaklarla hayin düşmana karşı çıkmak görevivle karşı karşıyayız. .....

Bu inançla hareket eden biz Kürdistan'lı işçiler, faşist cuntaya karşı halkımızın verdiği özgürlük mücadelesine daha iyi bir şekilde katkıda bulunmak amacıyla 2 Kasım 1981 tarihinden itibaren Frankfurt şehrinde bir açlık grevi başlatmış bulunuyoruz. Aşağıda sıralanan istemler gerçekleşinceye kadar grevimiz devam edecektir....

İSTEKLERİMİZ :

1- Kürdistan'da yapılan baskıları yerinde incelemek üzere, demokrat, ilerici ve insan haklarını savunan kişilerden oluşan bir komisyon Türkiye Kürdistan'ına gidip incelemelerde bulunmalı.

2- F.Almanya hükümetinin Türkiye' ye yaptığı her türlü yardım durdurulmalı.

3- Açlık grevinde bulunan kişilerden oluşan bir heyet Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosunda Türkiye Kürdistan'ında ki baskıları anlatmak üzere dinlenmeli.

4- Greve katılanların görüşlerini açıklamaları için F.Almanya televizyonlarında 15 dakika konuşma olanağı verilmeli.

5- Kürdistan'lı kişilere politik sığınma hakkı tanınmalı, ilticacılar yurtdışı edilmemeli.

6- Türkiye Kürdistan'ında uygulanan baskı ve zulüm FAC parlamentosunda gündeme alınıp tartışılmalı.

7- Kürdistan'da ki politik davalarda uluslararası hukuk örgütleri temsilcilerinden oluşan bir heyetin bulunması sağlanmalı.

2 KASIM 1981
AÇLIK GREVİNDE BULUNAN KÜRDİSTAN'LI İŞÇİLER.

STEKLER GERÇEKLEŞTİ.

İsteklerin gerçekleşmesi doğrultusunda geniş ve başarılı bir çalışma yürütüldü. Sadece Almanya'da 395 bin bildiri ve 15 bin afiş dağıtıldı. Açlık grevinde oturan işçilerden bir heyet, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosuyla ilişkiye geçerek istemlerini sundular. Adı geçen her iki kuruluşta, istemleri dikkate alacaklarını belirttiler.

Aralarında tanınmış hukukçu, yazar ve bilim adamlarının bulunduğu 7 kişilik bir komisyon kuruldu ve Türkiye Kürdistan'ında ki baskı ve işkenceleri yerinde incelemek çin gitmeye hazır olduklarını belirttiler.

7 alman milletvekili açlık grevindeki işçilerle dayanışmalarını göstererek istemleri desteklediklerini ilan ettiler. Ayrıca Türkiye Kürdistan'ında insan hakları konusunu alman parlamentosunda tartışmaya sunacaklarını ve Türkiye'ye yapılan yardımlara karşı çıkacaklarını belirttiler.

EYLEM BÜYÜK DESTEK GÖRDÜ.

Kürdistan'da ki sömürgeci-faşist baskıları teşhir eden açlık grevi, demokratik güçler tarafından büyük destek gördü. F.Almanya'da ki Kürdistan' lı İşçi Dernekleri Federasyonu -KOMKAR - Yurtdışı Kürdistan'lı İlerici Öğrenciler Örgütü -AKSA-, ve Kürdistan'lı Kadınları Örgütleme Komitesi eylemin başından sonuna kadar her türlü maddi ve manevi desteği gösterdiler. Kürdistan'lı işçi aileleri grev yerini her gün ziyaret ederek sıcak dayanışmalarını dile getirdiler.

Türkiye Kürdistan'ı Sosyalist Partisi, İran Kürdistan'ı Demokrat Partisi -Avrupa örgütü, Kürdistan Yurtsever Birliği- Almanya örgütü, Suriye İlerici Kürtleri Demokrat Partisi açlık greviyle dayanışma içinde olduklarını açıkladılar. KOMKAR üyesi işçiler Stuttgart, Dotmund, Haderborn, Duisburg, Nurnberg, Wuppertal ve Bremen kentlerinde üçer günlük açlık grevlerine giderek Kürdistan'lı işçilerin koymuş olduğu açlık grevini desteklediler.

Dev.s.7

NAMEK JI MAMOSTEYÊ MEZIN

Prof. QANATÊ KURDO

Min nama we û dîwana şayrê me ezîz Cegerxûn standin.

Bi rastî gotî eva îşekî başe, bexte warîke mezine. Hêjaye û layqe dîwanên Cegerxûn bi tevayî bêne çapkirinê.

Di zemanê berêda û wusan jî niha li nav welatên kapîtalîstanda çapkirina dîwanên şayrên bi nav û deng li destê merivên dewlemend û selmîyandaranda bûwana dîwanên şayrên navdar û nivîsarên ûlmdar û zanyaran çap dikirin bona wê yekê, ku kareke mezin jê hildin, ku selmiyanê xwe hê û hê zêde bikin û bêhed dewlemend bin. Dîroka neteweyê kurd nîşan dike, ku merivên wusan li nav kurdanda tune bûn. Li nav wanda kêm û merivên pêşverû û merivên rewşenbîrker hebûne, ku wî îşî kîsî xwe bikin. Niha zemanekî din hatiye, halê neteweyê kurd bi curekî dine. Ne berê, ne jî niha, merivên dewlemend û selmîyandar, eger tek-teka li nav kurdanda hebûna û hene, ew qet tu caran nefikirîne û nafikirin nivisarên şayr û zanyarên xwe çap bikin bo xatirê rewşenbîr kirina neteweyê xwe. Niha dibe li ci-ciyan merivên dewlemend û selmiyandar ji kurdan hene, lê ew bûne heval û hevkarên çewsenkerên miletê kurd. Niha bextê neteweyê kurd, bextê paşwextîya kurdan ketîye destê kom, komele û partîyên pale û xebatkarên kurd, ketiye destê organên wan pêşverû, organên rewşenbîrkirina neteweyê kurd.

Ji vê rojêra em dibêjin Şikir-Şikir. Em dibêjin şikir, ku niha li nav pale û xebatkarên kurdanda kovar û rojname hatine sazkirinê, ku xebatkar û serkarên wan îşê rewşenkirina (ronak kirina) neteweyê kurd kirne ser stûye xwe û ez bawar dikim, ku ne organa "Roja Nû", ne jî "Dengê Komkar" bona kara xwe naxebitin; bextewarike mezine, ku ev herdu organ (sazman) dixebetin bo xatirê azadî, dostî, hevkarî û aşîtî li nav netewanda, ew dixebitin bo xatirê azadî û serxwebûna kurd, Kurdistanê, bo xatirê wekhevîya neteweyên rohilata navîn, bo xatirê azadî û wekhevîya kurd û ereb, kurd û fars, kurd û tirk.

Hûn di vê rêda dixebitin û xebata we di vê rêda gelek bi min xweş tê, û ez hergav di wê rêda heval û hevkarê weme. Ez bi dil û can ji wera dixwezim serferazî, serketin, pêşveçûn di hemû kirin û xwestekên weda.

GOTINA RÊZANEKÎ CEMAHÎRIYA EREBÎYA LIBÎ SOSYALÎST

Di 24.11.1981 de li paytexta Nemsa Viyena hefteka Kurdistanê hate çekirin. Kurdên li nav bajêr û hin veşandiyên dewletên dî jî têkelî vê roja mezin û pîroz bûn.

Ji wan mirovên ne kurd, ko di vê civîneke de peyivîne veşandiyê gelê Lîbî bû ko serdar Qezafî ji ber xwe ve şandibû.

Em dixwazin ji xwendevanên xwere gotina veşandiyê Serdar Qezafî di van çend rûpelan de pêşkêş bikin:

Gotina veşaniyê serdarê şoreşa (fatih) ya mezin, ko bi zimanê erebî hatiye gotin:

Bi navê xwedê

Gelî bira

Birayê meyê Serdar Muemer Qezafî serokê şoreşa (fatih) ji sibtember ya mezin ez ji ber xwe ve rêkirime, ko ez ji civîneka were silavên wî yên şoreş gêrî bighêzim û hêvî û daxwazên wî bidim xuyakirin, ko civîna we doz û daxwazên xwe zû bi zû bicî bênin. Em daxwazên we yên, ko bawerîya xwe pê tênin ji ber ko bi daxwazên meyên stiratîcî de hatina girêdan. Bi îdyolociya me li hember xebat û kêferata were hevpar û girêdayine, ko win jî dixwazin welatê xwe û gelê xwe yê Kurdistanî islamî birayê me, ko bi xurtî kurd û ereb bi hevre girêdane, ko me dighênin hev.

Em ji were bi xurtî dibêjin û bi awakî îdyolocîk, ko em baweriya xwe bi doz û daxwazên we tênin û emê bi were xebat û kêferatê bikin, ji bo yekîtiya gelê we yê perçe kirî çawa ko welat û gelê me jî wekê we hatine perçe kirin.

Ez dixwazim, ko bi xurtî ji were bidim zanîn, ko li ser vê yekê em bi were ne û kes nikarî me ji vê baweriyê vegerênî. Bi carek em bi paşde venagerin, tevlî ko gelek tiştên dijwar jî di rîwê. Şoreşa meya (fatih) û mezin de têne afirandin û rawestan. Ew dijwarên mezin ko em û win tevde dizanin, dijmin dixwazin şoreşa me û karên ko me ji mirovên ereb re di welatê xwe de bi cî kirine hilweşênin û bi awayên siyasî, civakî û aborî şerê me dikin, ko naxwazin em gelê xwe bighênin xweşî, dolemendî, serbestî û em xwediyê hatin û hebûna welatê xwe bin. Her wekû naxwazin em bighêne qûnaxa mirovaniya rast û bi ronî. Naxwazin, ko gelê Lîbî xwedî û serkarê welat û xebata xwe bî.

Çawa, ko naxwazin em ji bo gerden azadîya gelên bindest û azadîxwaz bikin. Ev baweriya me jî, ji îdyolociya şoreşa meya mezin hatiye û ji ber wilo împeryalîstên cihanê me ditirsênin û zirt û forta di me difirênin. Hêvî heye, ko win hemî jî dizanin ji bo wilo Emrîka bi estûlê xwe yên şerker êrîşî delavên welatê me kirin. Di meha çûyî de êrîşî xelîcê (sert) kirin û çend caran xwestine, ko serdarê me jî bidin kuştin.

Çawa ko riyên aborî ji hawîr ve ji ser welatê me girtine û peyayên xwe di hindama erebî de jî alîkariya impiryalîstên emrîkî dikin û li hawîr minaweratên xwe yên leşkerî - şerxwazî bi hevre li Misir, Sûdan, Somal û Uman çêkirin ko hemû jî ji bo pelixandina şoreşa me û pêşvebirina welatê me û bîr û baweriya me ya mirovperwerîye, wilo şerê me û dijminahiya me dikin.

CIGERXWÎN

Lê gelî bira! Bera win zanibin, ko em bi carek ji doz, bîr û baweriya xwe bi paşde venagerin, ji ber ko ev doz û daxwaz, bîr û baweriya me ji destûra welatê me hatine standin, ko di 2 Adar 1977 de gelê me hevsarê fermandarî û siyaseta welatê xwe xistinê destê xwe ko di wê destûrê de gelê Lîbî, soz daye, ko wê herdem dost û alîkarê serbestî û azadî bî. Ji pê vê bîr û baweriya xwe venagerî. Li ku azadî bê xwestin, emê pişt girtiya wê bikin û bi xurtî emê alîkariya hemî azadîxwazên cihanê bikin, li kîjan hindamê bin.

Ji vê bîr û baweriya gelê lîbî û destûra gel, ez dixwazim ji were bi xurtî bêjim em bi werene em bi xebat û kêferata werene. Em bi were dixwazin ko win welatê xwe bikin yek perçe, gelê Kurdistanê bikin yek perçe û xwe bi carek ji bindestî biparêzin. Serbest û gerdan azad di welatê xwe de rûnin. Em di îro de û paşerojde jî xwediyê vê gotin û soza xwe ne. Em bi carek guh nadin ko wê ji bo vê yekê çibê devê riya me û çi bê serê me û heger hin dewletên erebî û ne erebî jî bixeyidin. Lê em ji vê gotin û soza xwe nikarin vegerin û bi carek venagerin û ev ji mere bû ye tiştekî exlaqî û bû stratîcî.

Her wekû em baş bawer dikin, ko tevgerên gelane û tevgerên gelan tenê tevger û kêferatên serxwebûn û gerdan azadî ne.

Ji ber ko her gelek jê re hebûneke civakî heye, ko wan bi hevre didî û dighênî hev. Bi vî rengî gelê ereb, xebat kiriye, ko ser bi xwe di welatê xwe de gerdanazad hatin û hebûna xwe bidî zanîn û dibin destê kesî de nemênî. Hemî gelên bindest ji bo vê yekê bi hezaran qurban û gorî pêşkêş kirine.

Gereke win hemî jî zanibin ko çawa Cemal Paşayê Turkî di rojhilatê welatê erebî de xwîna gelê erebî rijandiye.

Ji ber wilo em dizanin ko civakî gelekî berepêş dibî û wî gerden azad dikî. Ji ber wilo em, dixwazin gelê Kurdistanê di hemî cihanê de vegerî Kurdistanê û dewleteke Kurdistanî ji xwere çêbikî. Em bi xurtî hemî zor û sitema ko li gelê Kurdistanî dibin maxkum dikin.

Gelî bira !

Weke tê xuyakirin, heta îro jî hê serbestî neketiye cihanê ji ber ko hê jî gel hene, ko dibin zor û siteme de dibin destê dijmin de têne pelixandin.

Di îro de mirovanî divê bi carek di hember vê zor û sitemê de rawestin û nehêlin ko mirovên hov û devlok zor û sitemê li gelên bindest bikin.

Gelî bira !

Em bi van gotin û sozên xwera ne.

Em bi hemî gel û şoreşgêr û azadîxwazare ne.

Em jî wekî we tevger û kêferata gelê Kurdistanê dibênin û baweriya xwe bi kêferat û şoreş û tevgerên weyên azadîxwazî têninin. Her usa em alîkarîya hemî tevger û şoreşên azadîxwazî li cihanê tevî dikin û baweriya xwe bi wan şoreş û tevgeran têninin.

Piyer Şori:

KÜRT SORUNU DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE İÇİN YAPILACAK ÇALIŞMALARDA ÖNEMLİ BİR YERE SAHİPTİR

Yakın bir zamanda İsveç sosyal demokrat partisinin enternasyonal sekreteri Pier Şori, Türkiye'ye yaptığı bir ziyaretten döndü. Mahmut Baksi ile yaptığı bir görüşmede Pier Şori, batı dünyasının Türk generallerinin iktidarı ele alışını neden olumlu karşıladığını anlatıyor.

Pier Şori, sosyalist enternasyonalin önde gelen sorumlularından olup, sosyalist enternasyonalin baş danışmanıdır.

Mahmut Baksi'nin, İsveçin en büyük gazetelerinden olan sosyal demokrat Aftonbladet'de yayınlanan bu röportajını türkçeye çevirerek aynen okuyucularımıza sunuyoruz.

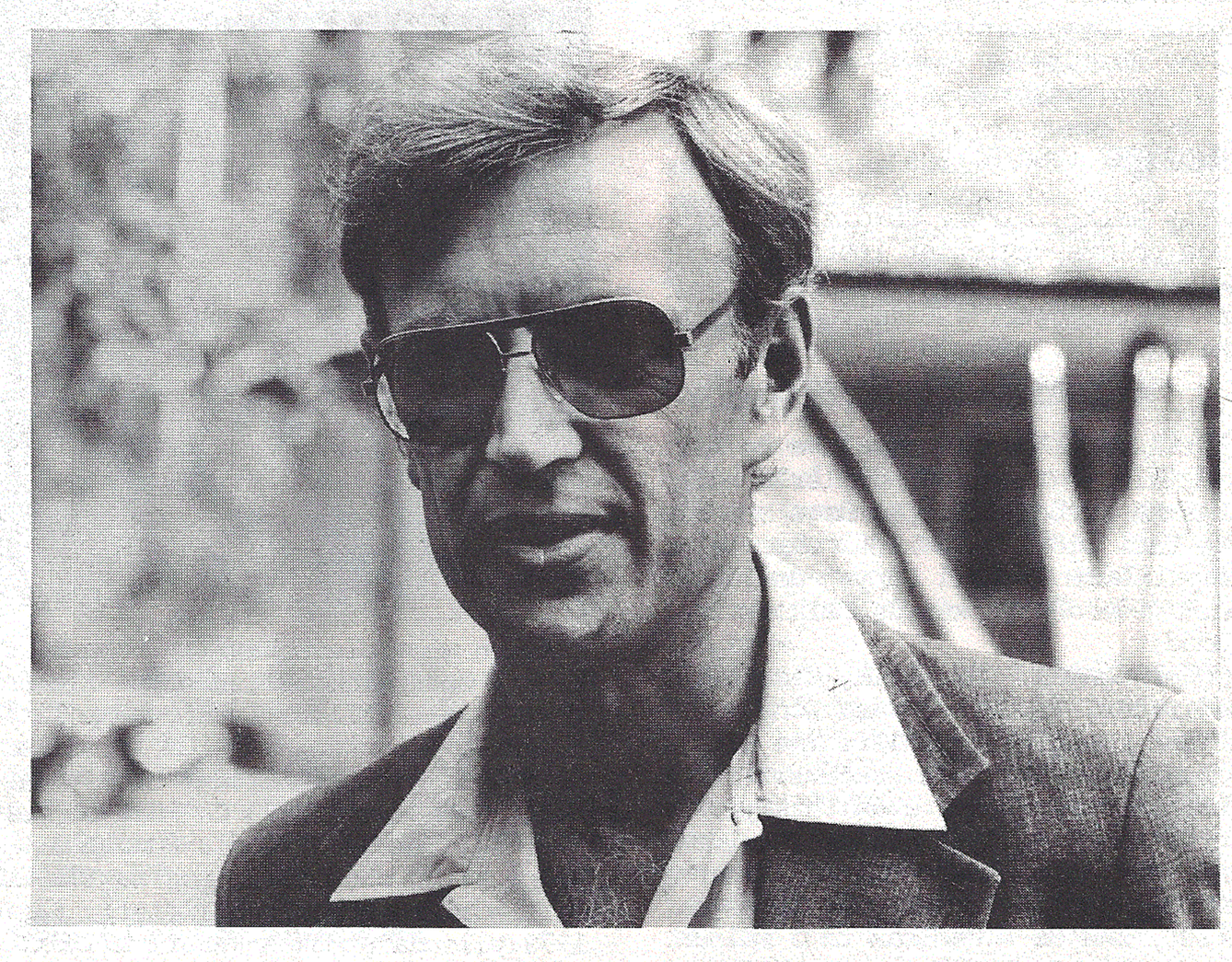

Dünya kamuoyu ordunun Türkiye'de yönetime el koymasını neden kabul etti?

Kanımca bu, cuntanın, ülkeyi karışıklık ve terörden kurtarmak için iktidara el koyduğu yönündeki yalanlarına inanıldığından ileri gelmektedir. Bunun sadece bir söylentiden öte olmadığına inanıyorum. Çünkü, ordunun Ecevit ve Demirel hükümetleri döneminde de terörizme karşı koyma olanakları vardı. Aslında 1978 den beri bir çok bölge sıkıyönetimle idare ediliyordu. Fakat ordu buna rağmen pek bir şey yapmadı. Ancak terörizmin tırmanmasına göz yumdu. İktidarı aldıktan sonra terörizme karşı etkin olmaya başladı. Ayrıca, önceleri devlet yapısında belli ölçüde kurumlaştırılmış bir terörizm vardı. Demirel hükümeti dönemindeki aşırı sağcı MHP ile işbirliği, sağın devlet teşkilatına sızmasına yol açtı. MHP nin terörist bir parti olduğu açıktır. MHP, 60 li yıllardan bu yana askeri eğitim yapan komando kamplarına sahipti.

Peki, işin içinde sıtratejik çıkarlar yokmuydu ?

Elbette batı dünyasında bir çeşit NATO olgusu vardır. Yani ülkede, normale dönünceye kadar belli bir müddet Türk askeri yönetimi kabul edilebilir. Bilindiği gibi Türkiye, NATO'nun doğu kanadını korumakta olup önemli bir stratejik yere sahiptir. ABD nin, İran körfezine indireceği çelik kuvvetlerini Türkiye'de üstlendirmek için planlar yaptığı söylentileride vardır.

Batı da söz zamanlarda bu tutumun değiştiği kanısındamısınız ?

Evet, batı da kamuoyunun değişmekte olduğu kanısındayım. Ordunun, Türkiye de demokratik bir düzen kurmak yerine başka amaçlar peşinde olduğu batıda günden güne kavranılmaktadır. Ordu, yarın resmen kışlalarına döneceği bir durumda bile, toplumu yönetmek için kendisine kolaylık sağlayacak kanunlar ve araçlar yapmaktadır.

Türkiye'deki demokratik güçlere nasıl yardım edilebilir ?

Batının, Avrupa konseyine aldanıp Türkiye sorununun sadece orada tartışılmasıyla yetinmemesi gerekir. Artık çok sayıda ki dayanışma örgütleri harekete geçirmenin, Türkiye'deki sendikal ve politik muhalefeti desteklemenin zamanı gelmiştir. Çünkü, buna gerçekten gerek vardır. Çok çeşitli şekillerde çalışmak mümkündür. Sendikalar sendikalarla, partiler de partilerle dayanışma içine girebilir. Bu şekilde çalışabilecek çok sayıda örgüt vardır.

Kürt sorunu ile ilgili ne gibi izlenimleriniz oldu ?

Ziyaretimiz süresince Kürt azınlığının Türkiye'de cunta tarafından özellikle sert bir şekilde ezildiğini açık olarak gördük. Ülke nüfusunun üçte birini oluşturan kürtleri azınlık olarak nitelemek doğruysa eğer... 67 vilayetin 19 vilayetinde yaşamakta olan kürtlerin -o kadar çok olmalarına rağmen- kendi dillerinde gazete, kitap, radyo ve televizyona sahip olmadıklarını biliyoruz.

Bununla ilgili çok somut bir olay da yaşadık. Ankara'da ilişkimiz olan bir Kürt ile beraberken, annesinden ona bir telefon geldi. Kadın kürtçe konuşmaya başlayınca telefon kesildi.

Ordu, başta kürtlerin baskı altında tutan çok sert yöntemler kullanmaktadır.

Kürtler çok zor bir durumdadır. Bunun için ne yapılabilir ?

Türkiye'de demokrasinin şartlarını yenilenmiş bir güçle tartışırken Kürt sorununu da birlikte tartışmanın önemli olduğuna inanıyorum. Çünkü Kürt sorunu, Demokratik bir Türkiye için yapılacak çalışmalarda önemli bir yere sahiptir. Gerek Türkiye'de, gerekse diğer ülkelerdeki Kürt Sorunu Avrupa kamuoyunda ihmal edilmiştir.

kongra federasyona komelên kurdistanê ya duwem pêkhat

Di rojên 5 û 6'ên kanûnê kongra Federasyona Komelên Kurdistanê Li Swêd a duwem pêkhat. Di kongrêda gelek mêvan û nunerên hêz û rêxistinên Kurdistanê û biyanî bejdarbûn. Her ûsa gelek welatperwer û pêşverûyên kurd jî di kongrêda cîh girtin.

Kongre, bi rawestina deqîqekî bona şêhîdên Kurdistanê û Cîhanê destpêkir. Piştî destpêkirina kongrê, serwerîya kongrê hate hilbijartin. Mamosteyê Cigerxwîn bi daxwaza serokatîya Kongrê di dîwana kongrêda cîh girt. Piştî hilbijartina dîwanê rêxistinên mêvan silavnamên xweyên piştgirî xwendin. Rêxistinên mêvan, ku di kongrêda bejdar bûn, ewbûn; Partîya Komunîst a Çep a Swêd, Partîya Demokrat a Kurdistana İran û Partîya Demokrat a Kurdên Pêşverû li Sûrîya-liqê Ewrûpa.

Kongre ji destpêkê heta dawîyê bi disîplîn û sergiranîyeke sîyasî derbas bû. Piştî axaftina ser raporên kar û bar û aborî, dor hatibû daxwaz û pêşnîyaran. Nunerên komelên Fedarasyonê ew bîryarên jêrîn standin.

1- Kongre zordestîya cunta faşîst li ser gelê Kurdistanê protesto dike û piştgirîya xwe bi hemû girtîyên sîyasî pêşverûre nîşan dide û silavên germîn ji wanre dişîne.

2- Kongre, piştgirîya tevgera gelê kurd li Kurdistana İranê dike û kirinên Qiyada Miwaqetê kevneperest protesto dike.

3- Kongre, piştgirîya 23 karkerên Kurdistanê ku li Elmanya li bajarê Frankfurtê di grêvê birçîtîyêdane, dike û serketina wan dixwaze.

4- Kongre, kuştina endamê KKDK Xelîl yildiz ku bi destê faşîstên tirk hatibû kuştin, protesto dike.

KÜRDİSTAN SORUNU İSVEÇ PARLAMEN

Kürdistan Sorunu ilk kez İsveç Parlamentosunda tartışılmaya başlanmıştı. Daha önceki tartışmaları Roja Nu'nun geçmiş sayılarında yayınlamıştık. Bu kez yine Sol Komünist Partisi parlamenterleri tarafından verilen önerge üzerine Kürt Sorunu 18 Kasım 1981 tarihinde İsveç Parlamentosunda tartışıldı. Tartışmayı bir belge niteliğinde yayınlıyoruz.

önerge 1980/81:296

Kürt halkı, ülkesi Kürdistan'ı arasında bölmüş devletler içerisinde büyük bir baskıya tabi tutulmasına rağmen "unutulmuştur".20 milyon civarındaki bu halk, kolayca ve göz göre göre uluslararası planda gözardı edilebiliyor.

Kürtler, diğer bir çok Asya ve Afrika halkları gibi büyük güçlerin politikasına kurban gidip sömürge muamelesine tabi oldu. Halbuki kürtler, batı avrupalıların "Eski Dünya" dedikleri dönemlerde devlet kurmuş halklar arasındadır.

Modern çağda, kürt halkı üzerindeki saldırılar, 1.Dünya Savaşı sonrası başlatılan barış antlaşmaları ile birlikte başladı. Kürdistan, bağımsızlık vaatlerine rağmen, ilk elde Türkiye, İran ve Irak arasında paylaşıldı. Özellikle de bu ülkelerde kürt halkının durumu çok kötüdür. Kürtlerin Türkiye'de 10, İran'da 6 ve Irak'ta 3 milyon olmak şartıyla bu ülkelerde büyük birer etnik özellik göstermesi, bu ülkeler hükümetlerinin, bu durumu ulusal birliklerine karşı birer tehdit olarak görmelerine yol açıyor. Kürtler baskılara karşı çok defa isyan ederek bir halk olarak tanınmak ve haklarını elde etmek için savaşlar yürüttü. Bütün bunlar, kendi dil ve kültürlerine sahip çıkmak ve en azından çoğunlugu oluşturdukları bölgelerde,herhangi bir düzeyde etkili olmak içindi. Ama bu çabalar bastırıldı, baskı ve zulüm sürüyor. Dünyanın en zengin petrol yataklarına sahip bölgelerde de durum düzelmedi. Özellikle İran ve Irak sınırındaki saf kürt bölgelerinde zengin petrol yatakları vardır. Ortadoğudaki son gelişmeler kürtlerin durumunu daha da kötüleştirdi. Kürtler,Irak'ta 10 yıl savaş sonucu 1970 yılında kısmi otonomi hakları aldı. 1974 yılında bu hakları uzatmak ve pekiştirmek söz konusu olduğunda, anlaşma bozuldu ve savaş yeniden başladı. Irak'ı zayıf düşürmek isteyen Şah ve ABD, bu durumdan yararlanıp kürtlere yardım etmeye başladılar. 1975 yılında İran şahı, kürtlerden gizli Irak'la bir anlaşmaya vardı. Şah, bazı bölgelerin kendilerine verilmesi şartıyla, kürtlere yardımı durduracağı sözünü vererek Irak'la anlaştı.Kürtler yeniden başka güçlerin ellerinde piyon olarak kullanıldı. Kürt isyanının bastırılmasının ardından Baas rejimi,kürtlere barbarca saldırmaya başladı. 300 bin kürt güneye, çöllere sürüldü.Türkiye ve Irak sınırında 800 km. uzunlugundaki ve 20 Km. genişliğindeki şerit boyunda köyler yakıldı, halk göçe zorlandı. Kuyular çimentoyla kapatıldı, ekili alanlar yakıldı. 1200 civarında köy bu şekilde boşaltıldı.Direk sürgünlerle birlikte 600 binin üzerinde kürt, atalarından kalma bu yerlerinden sürüldü. Fakat direniş kırılmadı. 1976 yılından itibaren yeniden gerilla savaşı başlatıldı ve hala sürüyor. İran'da kürt halkı şaha karşı yü

rütülen mücadeleye katılıp,Humeyni rejimini desteklemişti. Humeyni ile anlaşmaya giriştiler, İran'daki politik kültürel durumlarına çözüm istediler. Oysa yeni merkezi iktidar buna yanaşmadı. Ve Ağustos 1979 da kürt bölgelerine saldırmaya başladı. Bundan 3 ay sonra ki bu dönemde de çok sayıda kürt esir edilip kurşuna dizilmişti. Kasım 1979 yılında ateşkes kararı alındı. Kürt halkının direnişi güçlüydü. Bu yüzden başka yollar aranmaya başlandı. Bu taktiksel bir geri çekilmeydi -Nisan 1980 tarihinde kürtlere bu sefer ordu ve tanklarla saldırıldı. Çok sayıda şehir bombalandı,binlerce insan öldürüldü,yüzbinlerce insan şehir ve köylerden göç etti. Savaş hala sürüşor. Saldırılara rağmen kürtler,büyük bir bölgeyi kontrol ediyorlar.

1980'nin Eylül'ünde İran ve Irak arasında patlayan savaş direk ve somut bir şekilde kürtleri kötü etkiledi. Şimdi kürtler, iki taraftan saldırı görüyor. Bir yandan kürtlerin yerleşim bölgeleri savaşta hedef olurken öte yandan kendi ülkelerinde İran ve Irak merkezi hükümetlerinin saldırılarına uğruyorlar. Kürtler, her iki ülkede de savaşa karşı olup, bununla her iki savaşçı hükümetlerin kendilerini geçici olarak güçlendirdiklerini, fakat kendilerini tehdit ettiğini görüyorlar.

Türkiye'de Eylül 1980 darbesinden sonra kürtlerin durumu feci boyutlar aldı. Askeri cuntanın "bölücüler" diye isimlendirdiği kürtlere direk saldırıya geçildi. Kürtler, toplan nüfusun yüzde 25'ini oluşturmasına rağmen hiç bir zaman Türkiye'de bir etnik halk olarak kabul edilmeyip,gerçek değerde bir dilleri olmayan,karışık bir dil konuşan "dağ türkleri" diye adlandırıldı. Bu, 20 li yıllarından beri, kürtlerin çok yerde çoğunlugu oluşturmalarına ve değişik hükümetler tarafından kürt dili ve kültürünün yok edilmesi için büyük çabalar gösterilmesine rağmen, her hükümet tarafından sürdürüldü. Kürt bölgelerinden sıkıyönetim uzun bir müddet sürmüş olmasına rağmen, darbeden sonra kontrol arttırıldı, komutanlıklar kesin olarak iktidarı ellerine aldılar. Türkiye'deki askeri darbe her bakımdan, özellikle bir ulusal azınlığı, ulusal özellikleri nedeniyle hedef aldığı için mahkûm edilmelidir.

İsveç ve İsveç hükümetinin kürtlerle ilgilenmesi için her türlü gerekçe mevcuttur. Daha öncede söylendiği gibi, kürtlerin birlik olmayışının soruna yaklaşımda zorluk çıkardığını iddia etmek kötü bir gerekçedir. Aynı şekilde, bölgedeki durumun kürtler için bir eyleme geçilmesini engellediği iddiası da kötü bir gerekçedir.

İsveç, yalnız veya diğer devletlerle birlikte kürt sorununu Birleşmiş Milletler (BM) ve onun İnsan Hakları Komisyonunda ele alması için insiyatif almalıdır. Yine İsveç daha önce değişik ülkelerdeki kişi veya halk gruplarına baskı yapılışını mahkum ettiği gibi, kürt halkına nerede olursa olsun yapılan baskıları da mahkum etmelidir.

Yukarıdakilerin ışığında :

1- Meclis, hükümetin kendi başına veya başka ülkelerle birlikte kürt sorununu BM'ler veya diğer uluslar arası organlara götürmesi için karar almalıdır.

2- Meclis, bizzat kürt halkına baskı yaptığı için Türkiye, İran ve Irak'ı protesto etmelidir.

Stockholm 14 Ocak 1981

OSWALD SÖDERQVİSİT (VPK)
EVA HJELMSTRÖM (VPK)
HANS PETERSSON (VPK)
RAUL BLÜCHER (VPK)

DISİŞLERİ KOMİSYONU RAPORU

Bundan bir yıl önce, yine benzeri bir önerge üzerine Kürt sorunu mecliste tartışılmıştı. Dışişleri komisyonu kürtlerin yaşadıkları ülkelerdeki durumları ile ilgili geniş bir açıklama yapmıştı. Komisyon, kürtlerin kültürel hakları ve ileri düzeydeki bağımsızlık için özellikle Türkiye,İran ve Irak'ta uzun zamandan beri, sık sık silahlı mücadele verdiğini açıklamıştı. Ama özgürlük hareketleri kalıcı bir başarıya ulaşamadı. Özellikle Türkiye ve İran'da kürt hareketleri sert bir baskı ile karşılaştı ve vahşice bastırıldı. Dışişleri komisyonu, açıklamasında kürtlere karşı aşırı şiddet kullandığını ve ayırımcı bir politika izlendiğini nedenleri ile birlikte belirtmişti.

Kürt halkı, bir kaç devlet arasında birbirinden ayrıldı. Yukarıda da belirtildiği gibi, Kürt halkının yarısı Türkiye'de, geri kalan yarısının büyük bir kısmı İran ve Irak'ta,daha az sayıda Suriye, Lübnan ve Sovyetler Birliği'nde yaşamaktadır.Kürtlerin nüfusu hakkındaki kaynaklar güvenilir değildir ve bu 6 ile 16 milyon arasında değişmektedir. Fakat oldukça yüksek rakamlarda verilmiştir. Bazı kaynaklar, Türkiye'nin resmi kaynaklarının 2,2 milyon olarak verilmesine karşın, sadece Türkiye'de 9 milyon Kürt olduğunu veriyor.

Kuşkusuz kürtlerin ayrı ülkelerde yaşamaları, bağımsızlık mücadelelerini güçleştirmiştir. Bunun yanında kürtler ayrı düşüncelere tolerans göstermeyen rejimlere karşı mücadele vermekteler.

Komisyon, kürt sorununun BM de ilgi görme şansının zayıf olduğunu, bahsi geçen ülkelerin BM in insani ve politik haklar ile ilgili anlaşmasını imzalamamaları da dahil, böyle bir istemimizin gerçekleşmesini zorlaştırdığını belirtmişti. Dışişleri Bakanı Ola Ullsten'de, Kürt sorununu BM de ele almanın zorluklarından, 18.1.1980 ta-

rihinde
belirtm
uluslara
zorlaşt
Yukar
hakları
İsveç'i
sanları
dan, ır
olmadığ
türlü b
kürtler
Geçen
misyon,
baskıcı
bi tutu
destekl
zamana
ğildir.
lusal ö
dan men
ri darb
ran Ira
ha da z
Komis
lenilme
litik h
pratige
Bölge
bağlılı
larına
maktayı
İsveç
sel ola
Hiç k
nın çiğ
gruplar
ler de
Birço
da kabu
tespitl
yerine
meclisi
mamakta
Önerg
kürt so
yor. Ko
daha ön
nun, BM
ya ulus
sı için
oyunun
dilik b
Komis
cek ola
ğünde,
layacağ
gedeki
Komis
sini ön

MECL
OSWAL
Sayın
tartışma
madı. B
gelişme
kötü ve
Hepim
yoruz.
kürt ye
aldığın
sonra n
baskılı
yoruz.
kılar e
rüyor.
lirttiğ
üzerind
Yani Kü
radaki
elimizde

KÜRDİSTAN SORUNU İSVEÇ PARLAMENTOSUNDA TEKRAR ELE ALINDI

Kürdistan Sorunu ilk kez İsveç Parlamentosunda tartışılmaya başlanmıştı. Daha önceki tartışmaları Roja Nu'nun geçmiş sayılarında yayınlamıştık. Bu kez yine Sol Komünist Partisi parlamenterleri tarafından verilen önerge üzerine Kürt Sorunu 18 Kasım 1981 tarihinde İsveç Parlamentosunda tartışıldı. Tartışmayı bir belge niteliğinde yayınlıyoruz.

önerge 1980/81:296

Kürt halkı, ülkesi Kürdistan'ı arasında bölmüş devletler içerisinde büyük bir baskıya tabi tutulmasına rağmen "unutulmuştur".20 milyon civarındaki bu halk, kolayca ve göz göre göre uluslararası planda gözardı edilebiliyor.

Kürtler, diğer bir çok Asya ve Afrika halkları gibi büyük güçlerin politikasına kurban gidip sömürge muamelesine tabi oldu. Halbuki kürtler, batı avrupalıların "Eski Dünya" dedikleri dönemlerde devlet kurmuş halklar arasındadır.

Modern çağda, kürt halkı üzerindeki saldırılar, 1.Dünya Savaşı sonrası başlatılan barış antlaşmaları ile birlikte başladı. Kürdistan, bağımsızlık vaatlerine rağmen, ilk elde Türkiye, İran ve Irak arasında paylaşıldı. Özellikle de bu ülkelerde kürt halkının durumu çok kötüdür. Kürtlerin Türkiye'de 10, İran'da 6 ve Irak'ta 3 milyon olmak şartıyla bu ülkelerde büyük birer etnik özellik göstermesi, bu ülkeler hükümetlerinin, bu durumu ulusal birliklerine karşı birer tehdit olarak görmelerine yol açıyor. Kürtler baskılara karşı çok defa isyan ederek bir halk olarak tanınmak ve haklarını elde etmek için savaşlar yürüttü. Bütün bunlar, kendi dil ve kültürlerine sahip çıkmak ve en azından çoğunluğu oluşturdukları bölgelerde,herhangi bir düzeyde etkili olmak içindi. Ama bu çabalar bastırıldı, baskı ve zulüm sürüyor. Dünyanın en zengin petrol yataklarına sahip bölgelerde de durum düzelmedi. Özellikle İran ve Irak sınırındaki saf kürt bölgelerinde zengin petrol yatakları vardır. Ortadoğu daki son gelişmeler kürtlerin durumunu daha da kötüleştirdi. Kürtler,Irak ta 10 yıl savaş sonucu 1970 yılında kısmi otonomi hakları aldı. 1974 yılında bu hakları uzatmak ve pekiştirmek söz konusu olduğunda, anlaşma bozuldu ve savaş yeniden başladı. Irak'ı zayıf düşürmek isteyen Şah ve ABD, bu durumdan yararlanıp kürtlere yardım etmeye başladılar. 1975 yılında İran şahı, kürtlerden gizli Irak'la bir anlaşmaya vardı. Şah, bazı bölgelerin kendilerine verilmesi şartıyla, kürtlere yardımı durduracağı sözünü vererek Irak'la anlaştı.Kürtler yeniden başka güçlerin ellerinde piyon olarak kullanıldı. Kürt isyanının bastırılmasının ardından Baas rejimi,kürtlere barbarca saldırmaya başladı. 300 bin kürt güneye, çöllere sürüldü.Türkiye ve Irak sınırında 800 km. uzunlugundaki ve 20 Km. genişliğindeki şerit boyunda köyler yakıldı, halk göçe zorlandı. Kuyular çimentoyla kapatıldı, ekili alanlar yakıldı. 1200 civarında köy bu şekilde boşaltıldı.Direk sürgünlerle birlikte 600 binin üzerinde kürt, atalarından kalma bu yerlerinden sürüldü. Fakat direniş kırılmadı. 1976 yılından itibaren yeniden gerilla savaşı başlatıldı ve hala sürüyor. İran'da kürt halkı şaha karşı yü

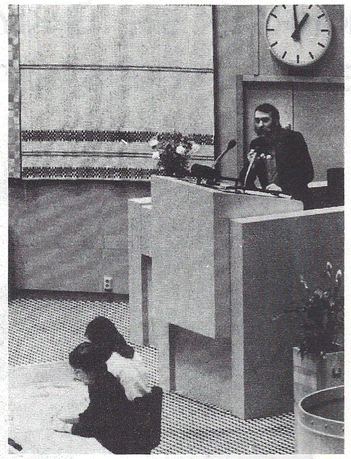

rütülen mücadeleye katılıp,Humeyni rejimini desteklemişti. Humeyni ile anlaşmaya giriştiler, İran'daki politik kültürel durumlarına çözüm istediler. Oysa yeni merkezi iktidar buna yanaşmadı. Ve Ağustos 1979 da kürt bölgelerine saldırmaya başladı. Bundan 3 ay sonra ki bu dönemde de çok sayıda kürt esir edilip kurşuna dizilmişti. Kasım 1979 yılında ateşkes kararı alındı. Kürt halkının direnişi güçlüydü. Bu yüzden başka yollar aranmaya başlandı. Bu taktiksel bir geri çekilmeydi -Nisan 1980 tarihinde kürtlere bu sefer ordu ve tanklarla saldırıldı. Çok sayıda şehir bombalandı,binlerce insan öldürüldü,yüzbinlerce insan şehir ve köylerden göç etti. Savaş hala sürüşor. Saldırılara rağmen kürtler,büyük bir bölgeyi kontrol ediyorlar.

1980'nin Eylül'ünde İran ve Irak arasında patlayan savaş direk ve somut bir şekilde kürtleri kötü etkiledi. Şimdi kürtler, iki taraftan saldırı görüyor. Bir yandan kürtlerin yerleşim bölgeleri savaşta hedef olurken öte yandan kendi ülkelerinde İran ve Irak merkezi hükümetlerinin saldırılarına uğruyorlar. Kürtler, her iki ülkede de savaşa karşı olup, bununla her iki savaşçı hükümetlerin kendilerini geçici olarak güçlendirdiklerini, fakat kendilerini tehdit ettiğini görüyorlar.

Türkiye'de Eylül 1980 darbesinden sonra kürtlerin durumu feci boyutlar aldı. Askeri cuntanın "bölücüler" diye isimlendirdiği kürtlere direk saldırıya geçildi. Kürtler, toplan nüfusun yüzde 25'ini oluşturmasına rağmen hiç bir zaman Türkiye'de bir etnik halk olarak kabul edilmeyip,gerçek değerde bir dilleri olmayan,karışık bir dil konuşan "dağ türkleri" diye adlandırıldı. Bu, 20 li yıllarından beri, kürtlerin çok yerde çoğunlugu oluşturmalarına ve değişik hükümetler tarafından kürt dili ve kültürünün yok edilmesi için büyük çabalar gösterilmesine ragmen, her hükümet tarafından sürdürüldü. Kürt bölgelerinden sıkıyönetim uzun bir müddet sürmüş olmasına ragmen, darbeden sonra kontrol arttırıldı, komutanlıklar kesin olarak iktidarı ellerine aldılar. Türkiye'deki askeri darbe her bakımdan, özellikle bir ulusal azınlığı, ulusal özelliklerinden dolayı hedef aldığı için mahkûm edilmelidir.

İsveç ve İsveç hükümetinin kürtlerle ilgilenmesi için her türlü gerekçe mevcuttur. Daha öncede söylendiği gibi, kürtlerin birlik olmayışının sorına yaklaşımda zorluk çıkardığını iddia etmek kötü bir gerekçedir. Aynı şekilde, bölgedeki durumun kürtler için bir eyleme geçilmesini engellediği iddiası da kötü bir gerekçedir.

İsveç, yalnız veya diğer devletlerle birlikte kürt sorununu Birleşmiş Milletler (BM) ve onun İnsan Hakları Komisyonunda ele alması için insiyatif almalıdır. Yine İsveç daha önce değişik ülkelerdeki kişi veya halk gruplarına baskı yapılışını mahkum ettiği gibi, kürt halkına nerede olursa olsun yapılan baskıları da mahkum etmelidir.

Yukarıdakilerin ışığında :

1- Meclis, hükümetin kendi başına veya başka ülkelerle birlikte kürt sorununu BM'ler veya diğer uluslararası organlara götürmesi için karar almalıdır.

2- Meclis, bizzat kürt halkına baskı yaptığı için Türkiye, İran ve Irak ı protesto etmelidir.

Stockholm 14 Ocak 1981

OSWALD SÖDERQVİSİT (VPK)
EVA HJELMSTRÖM (VPK)
HANS PETERSSON (VPK)
RAUL BLÜCHER (VPK)

DISİŞLERİ KOMİSYONU RAPORU

Bundan bir yıl önce, yine benzeri bir önerge üzerine Kürt sorunu meclis te tartışılmıştı. Dışişleri komisyonu kürtlerin yaşadıkları ülkelerdeki durumları ile ilgili geniş bir açıklama yapmıştı. Komisyon, kürtlerin kültürel hakları ve ileri düzeydeki bağımsızlık için özellikle Türkiye,İran ve Irak'ta uzun zamandan beri, sık sık silahlı mücadele verdiğini açıklamıştı. Ama özgürlük hareketleri kalıcı bir başarıya ulaşamadı. Özellikle Türkiye ve İran'da kürt hareketleri sert bir baskı ile karşılaştı ve vahşice bastırıldı. Dışişleri komisyonu, açıklamasında kürtlere karşı aşırı şiddet kullandığını ve ayırımcı bir politika izlendiğini nedenleri ile birlikte belirtmişti.

Kürt halkı, bir kaç devlet arasında birbirinden ayrıldı. Yukarıda da belirtildiği gibi, Kürt halkının yarısı Türkiye'de, geri kalan yarısının büyük bir kısmı İran ve Irak'ta,daha az sayıda Suriye, Lübnan ve Sovyetler Birliği'nde yaşamaktadır.Kürtlerin nüfusu hakkındaki kaynaklar güvenilir değildir ve bu 6 ile 16 milyon arasında değişmektedir. Fakat oldukça yüksek rakamlarda verilmiştir. Bazı kaynaklar, Türkiye'nin resmi kaynaklarının 2,2 milyon olarak verilmesine karşın, sadece Türkiye'de 9 milyon Kürt olduğunu veriyor.

Kuşkusuz kürtlerin ayrı ülkelerde yaşamaları, bağımsızlık mücadelelerini güçleştirmiştir. Bunun yanında kürtler ayrı düşüncelere tolerans göstermeyen rejimlere karşı mücadele vermekteler.

Komisyon, kürt sorununun BM de ilgi görme şansının zayıf olduğunu, bahsi geçen ülkelerin BM in insani ve politik haklar ile ilgili anlaşmasını imzalamamaları da dahil, böyle bir isteminin gerçekleşmesini zorlaştırdığını belirtmişti. Dışişleri Bakanı Ola Ullsten'de, Kürt sorununu BM de ele almanın zorluklarından, 18.1.1980 tarihinde bir gensoruya verdiği cevapta belirtmiş, bölgedeki politik durumun uluslararası bir kamuoyu oluşturmayı zorlaştırdığını sebep göstermişti.

Yukarıda da belirtildiği gibi insan haklarını koruma söz konusu olduğunda İsveç'in tavrı açıktır. Komisyon, insanların politik veya dini inançlarından, ırk veya etnik bir gruba mensup olmadığından dolayı uğradıkları her türlü baskıyı mahkûm etti ve bunun kürtleri de kapsadığını belirtti.

Geçen yılki rapora uygun olarak komisyon, kürtlerin kendi ülkelerinde baskıcı ve ayrımcı bir politikaya tabi tutulduğunu belirten bu önergeyi destekliyor. Kürtlerin durumu yer ve zamana göre değişip, 6 ülkede aynı değildir. Fakat kürtler, genel olarak ulusal özelliklerinden dolayı haklarından men ediliyorlar. Türkiye'de askeri darbeden sonra, İran devrimi ve İran Irak savaşı kürtlerin durumunu daha da zorlaştırdı.

Komisyona göre kürt sorunu ile ilgilenilmesi ve kürtlerin insani ve politik haklarının tanınması ve bunun pratige geçirilmesi gerekir.

Bölgede, uluslararası genelgelere bağlılığın artırılması gibi,insan haklarına saygının da güçlenmesine çalışmaktayız.

İsveç hükümeti bu konularda gelenksel olarak aktif bir rol oynamaktadır.

Hiç kimse, İsveç'in insan haklarının çiğnenmesine ve baskıya uğrayan gruplara karşı -ki buna şüphesiz kürtler de dahil-tutumunu suçlayamaz.

Birçok kürt İsveç'te mülteci olarak da kabul edilmiştir. Burada yapılan tespitlerle önergenin ikinci maddesi yerine getirilmiş oluyor. Bu yüzden meclisin bir önlem almasına gerek kalmamaktadır.

Önergenin 1. maddesinde İsveç'in kürt sorununu BM'e götürmesi isteniyor. Komisyon, bu konudaki zorlukları daha önce de belirtmişti. Kürt sorunu nun, BM'de, MB'nin alt örgütlerinde veya uluslararası örgütlerde tartışılması için, geniş bir uluslararası kamuoyunun desteğine ihtiyaç vardır. Şimdilik bu şartlar yoktur.

Komisyon,BM'de başarı elde edemeyecek olan bir sorunun, BM'e götürüldüğünde, yarar sağlayacağına zarar sağlayacağı anlayışından hareketle,önergedeki 1. maddeyi de rededer.

Komisyon, meclisin önergeyi redetmesini önerir.

Dışişleri Komisyonu Adına

TORSTEN BENGTSON

MECLİS TARTIŞMASI

OSWALD SÖDERKVİST

Sayın başkan ! Kürt sorununda,geçen tartışmamızdan bu yana bir düzelme olmadı. Batı Asya ve Ortadoğu'daki son gelişmeler ile bu halkın durumu çok kötü ve yürekler acısı bir durum aldı.

Hepimiz bölgedeki gelişmeleri biliyoruz. Yine İran ve Irak savaşının kürt yerleşim bölgelerini nasıl hedef aldığını, Türkiye'de, askeri darbeden sonra nasıl bu halkın hedef alınıp, baskılıların arttırıldığını da biliyoruz. Yine biliyoruz ki,Irak'taki baskılar eskisi gibi sert bir şekilde sürüyor. Buna ek olarak -önergemizde belirttiğimiz- Suriye'deki Kürt halkı üzerindeki baskıları belirtmek lazım. Yani Kürdistan'ı hatırda tutmak ve oradaki durumu yakından izlemek için elimizde yeterli sebep var.

Dışişleri Komisyonunun raporu,geçen yıl ile karşılaştırıldığında oldukça hafif kalıyor. Kanımca, bu süre içerisinde olanlar yeteri kadar gözönüne alınmamıştır. Önergemizin ilk maddesinde, İsveç hükümetinin protestosunu vs. isterken, İsveç'in konumunu biliyoruz Fakat bu özel durumda İsveç'in tavrı somut ve kararlı değildir. Bunlar,genel ve güzel sözler, fakat uluslararası Kamuoyunu belli bir istikamette etkilemiyor. Komisyonun, uluslararası bir destek görmesi için bu halkın taleplerini daha kararlı bir şekilde desteklemesini isterdik. Daha öncede belirttiğimiz gibi, binlerce yıl bu bölgede yerleşik yaşamış bu halk uluslararası konumda açıkça unutulmuştur.

Taleplerimizin hemen başlangıç kısımlarında, BM başta olmak şartıyla kürt sorununu ele almanın olanakları olduğunu belirtmiştik. Komisyon,böyle bir kamuoyu olmadığı için sorunu ele almanın gereksizliğinden bahsediyor . Bu tutum yanlıştır. Yani bu halkın haklarının tanınması için bir kamuoyu yok. Böylesi bir kamuoyu olmadığı için de soruna destek sağlamak zordur. Ve böyle bir kamuoyu oluşturmaya gerek yoktur.

Dışişleri Komisyonu üyeleri, bunun utanç verici bir tutum olduğunu görmüyormu? Bu,herkes kürtleri boş veriyor, bizde boş verelim anlamına gelir. Kanımca, komisyon raporu çok kötü, muğlak ve kaçamaklı bir şekilde formüle edilmiştir. Dışişleri komisyonu -öğrendiğime göre- kürt sorunuyla ilgili araştırmalar yapmış. Sorunla ilgili, yıllar boyunca neler yapıldığını araştırmış. İsveç'in BM'deki temsilcilerinden hiçbirisi, kürt sorununu BM İnsan Hakları Komisyonunda ele almayı düşünmemiş ve hiçbir çaba gösterilmemiştir. BM meclisinde veya BM bürokrasisinden hiç kimse, bu sorunun ele alındığını veya ele alınmaya çalışıldığını söyleyemez. İsveç'in bu insiyatifi alması en uygunu olamazmıydı? Bunun zararı ne olacaktı? İsveç'in böyle bir insiyatif almasına engel nedir? Bunu Dışişleri Komisyonu başkanına sormak istiyorum.

Londra'da azınlıkların haklarıyla ilgili çalışmalar yapan bir grup, çok kez kürt sorununu BM İnsan Hakları Komisyonunda ele almaya çalıştı. Fakat her defasında başarısızlıkla sonuçlandı. Kanımca, bu grupla ilişkiye geçilmesi uygun olur. Eğer böyle bir grup bilinmiyorsa, neden azınlıkların hakları için çalışan bir grupla ilişkiye geçilmesin? Gunnar Myrdal da, Londra'daki bu grubun elemanlarından biridir. Bu yolla da sorun BM'ye götürülebilinirdi. Bu, İsveç'in uluslararası konumu için de iyi olurdu. Bununla bir şey kaybedeceğimizi sanmıyorum. Biz, kürt halkının çıkarları söz konusu olduğu müddetçe bu sorunu savunmaya devam edeceğiz.

VPK'nun önergesinin kabul edilmesini istiyorum.

STURE KORPOS

Sayın başkan! Buna benzer bir diğer önergeyi bir yıl önce görüşmüştük. O zaman da ben ve Oswald Söderqvist kürt sorunuyla ilgili görüş belirtmiştik . Görüşlerimiz arasında büyük ayrılıklarda yoktu. Şimdi de öyle... Bu yüzden geçen yılki aynı delillerle tartışmayı uzatmaya, aynı şeyleri tartışmaya gerek yok. Oswald Söderqvist'in, buna göre hazırlanmış konuşmasını da böyle anlıyorum.

Komisyon, geçen yılki raporunda olduğu gibi, bu yılki ile de kürtlere karşı baskı yapıldığını ve onlara ayrımcı bir politikanın uygulandığını belirtmekle önerge sahiplerinin görüşlerini paylaşıyor.

Türkiye'deki askeri darbe, İran devrimi, İran ve Irak savaşı,O.Söderqvist in de belirttiği gibi, kürtlerin durumunu daha da kötüleştirdi.

Kürtlerin kendi ülkelerinde insanca yaşama hakları, Filistin sorunu yüzünden geri plana düştü. Yakındoğu'da başka halklar da vardır ki içinde bulundukları devletlerin sınırları onların pahasına çizilmiştir. Ermeni ve Asuriler buna örnek olarak verilebilir.

Komisyon, insan hakları ile ilgili çalışmaların sürmesini vurguluyor.İsveç bu alanda önemli bir yer tutmaktadır. Bu iyi biliniyor. Bizim, kürtler ve onlar gibi ezilen halkların yanında olduğumuz gibi açık bir durumda, önergelere veya parlamentonun kararlarına gerek yoktur.

Yine açıktır ki İsveç, bu sorunu gerekli gördüğünde BM'nin uluslararası organlarında güncelleştiricektir. Biz komisyon olarak, önerge doğrultusunda kürt sorununu BM'e götürmenin yararı olacağına inanmıyoruz. Komisyon raporunda belirttiğimiz sebeplerden dolayı, bu konuda alınacak bir insiyatifin başarı şartları yoktur. Yarar yerine zarar getirecek bir insiyatif almak taraftarı değiliz.

Oswald Söderqvist'in, bu sorunla yakından ilgilenmemiz gerekir görüşüne tamamen karşı değilim. Kanımca, bu ve benzeri tüm sorunları birlikte ele almalıyız. Biz, geçici sebeplerden dolayı, sedece her hangi bir soruna angaje olmamalıyız. Bugün, dışişleri Komisyonun raporuna uygun olarak oy birliğiyle alınacak bir karar,İsveç'e sığınmış kürtler ve onların İran, Irak, Türkiye ve Suriye'deki yakınları için bir garanti olacaktır. Biz, kürtler ve onlar gibi baskı altında olan diğer halklara her zaman için yardıma hazır olduğumuzu garanti ediyoruz. Her türlü politik, din veya ırk ve etnik gruba dahil olduğundan dolayı baskıya uğrayan tüm insanların yanında olduğumuzu belirtiriz.

Sayın başkan! Dışişleri Komisyonunun önergesinin kabul edilmesini talep ediyorum.

OSWALD SÖDERKVİST

Sayın başkan! Kanımca, gerek dışişleri Komisyonu ve dışişleri yönetimi veya İsveç hükümeti pek yakında sorunla ilgili daha kararlı bir tutum almak zorunda kalacaktır. Çünkü, bu konudaki uluslararası kamuoyu, eskisine oranla daha etkin bir şekilde oluşmaktadır. Bu da sevinç vericidir.

Sture Korpos'un gündeme getirmiş olduğum kürt sorununa karşı tutumunun oldukça olumlu olduğunu belirtmek zorundayım. Fakat, S.Korpos'un, İsveç hükümetinin sorunla ilgili olarak daha somut önlemler almasına yanaşmamasını anlayamıyorum. Önceki konuşmamda da belirttiğim gibi, sorunun ele alınması, İsveç'in uluslararasındaki konumunu da hada güçlendirecektir.

Alınacak insiyatifler -sadece İsveçte siyasi veya başka nedenlerden dolayı yaşayan kürtleri memnun kılmak için değil- kendi ülkelerinde yaşayan kürtler ve dünyanın çeşitli yerlerinde yaşamakta olan ezilen halklar için büyük bir önem taşımalıdır.

PARLAMENTOSUNDA TEKRAR ELE ALINDI

rihinde bir gensoruya verdiği cevapta belirtmiş, bölgedeki politik durumun uluslararası bir kamuoyu oluşturmayı zorlaştırdığını sebep göstermişti.

Yukarıda da belirtildiği gibi insan haklarını koruma söz konusu olduğunda İsveç'in tavrı açıktır. Komisyon, insanların politik veya dini inançlarından, ırk veya etnik bir gruba mensup olmadığından dolayı uğradıkları her türlü baskıyı mahkûm etti ve bunun kürtleri de kapsadığını belirtti.

Geçen yılki rapora uygun olarak komisyon, kürtlerin kendi ülkelerinde baskıcı ve ayrımcı bir politikaya tabi tutulduğunu belirten bu önergeyi destekliyor. Kürtlerin durumu yer ve zamana göre değişip, 6 ülkede aynı değildir. Fakat kürtler, genel olarak ulusal özelliklerinden dolayı haklarından men ediliyorlar. Türkiye'de askeri darbeden sonra, İran devrimi ve İran Irak savaşı kürtlerin durumunu daha da zorlaştırdı.

Komisyona göre kürt sorunu ile ilgilenilmesi ve kürtlerin insani ve politik haklarının tanınması ve bunun pratige geçirilmesi gerekir.

Bölgede, uluslararası genelgelere bağlılığın artırılması gibi, insan haklarına saygının da güçlenmesine çalışmaktayız.

İsveç hükümeti bu konularda gelenek sel olarak aktif bir rol oynamaktadır.

Hiç kimse, İsveç'in insan haklarının çiğnenmesine ve baskıya uğrayan gruplara karşı -ki buna şüphesiz kürtler de dahil- tutumunu suçlayamaz.

Birçok kürt İsveç'te mülteci olarak da kabul edilmiştir. Burada yapılan tespitlerle önergenin ikinci maddesi yerine getirilmiş oluyor. Bu yüzden meclisin bir önlem almasına gerek kalmamaktadır.

Önergenin 1. maddesinde İsveç'in kürt sorununu BM'e götürmesi isteniyor. Komisyon, bu konudaki zorlukları daha önce de belirtmişti. Kürt sorunu nun, BM'de, MB'nin alt örgütlerinde veya uluslararası örgütlerde tartışılması için, geniş bir uluslararası kamuoyunun desteğine ihtiyaç vardır. Şimdilik bu şartlar yoktur.

Komisyon, BM'de başarı elde edemeyecek olan bir sorunun, BM'e götürüldüğünde, yarar sağlayacağına zarar sağlayacağı anlayışından hareketle, önergedeki 1. maddeyi de rededer.

Komisyon, meclisin önergeyi redetmesini önerir.

Dışişleri Komisyonu Adına

TORSTEN BENGTSON

MECLİS TARTIŞMASI

OSWALD SÖDERKVİST

Sayın başkan ! Kürt sorununda, geçen tartışmamızdan bu yana bir düzelme olmadı. Batı Asya ve Ortadoğu'daki son gelişmeler ile bu halkın durumu çok kötü ve yürekler acısı bir durum aldı.

Hepimiz bölgedeki gelişmeleri biliyoruz. Yine İran ve Irak savaşının kürt yerleşim bölgelerini nasıl hedef aldığını, Türkiye'de, askeri darbeden sonra nasıl bu halkın hedef alınıp, baskıcıların arttırıldığını da biliyoruz. Yine biliyoruz ki, Irak'taki baskılar eskisi gibi sert bir şekilde sürüyor. Buna ek olarak -önergemizde belirttiğimiz- Suriye'deki Kürt halkı üzerindeki baskıları belirtmek lazım. Yani Kürdistan'ı hatırda tutmak ve oradaki durumu yakından izlemek için elimizde yeterli sebep var.

Dışişleri Komisyonunun raporu, geçen yıl ile karşılaştırıldığında oldukça hafif kalıyor. Kanımca, bu süre içerisinde olanlar yeteri kadar gözönüne alınmamıştır. Önergemizin ilk maddesinde, İsveç hükümetinin protestosunu vs. isterken, İsveç'in konumunu biliyoruz Fakat bu özel durumda İsveç'in tavrı somut ve kararlı değildir. Bunlar, genel ve güzel sözler, fakat uluslararası Kamuoyunu belli bir istikamette etkilemiyor. Komisyonun, uluslararası bir destek görmesi için bu halkın taleplerini daha kararlı bir şekilde desteklemesini isterdik. Daha öncede belirttiğimiz gibi, binlerce yıl bu bölgede yerleşik yaşamış bu halk uluslararası konumda açıkça unutulmuştur.

Taleplerimizin hemen başlangıç kısımlarında, BM başta olmak şartıyla kürt sorununu ele almanın olanakları olduğunu belirtmiştik. Komisyon, böyle bir kamuoyu olmadığı için sorunu ele almanın gereksizliğinden bahsediyor . Bu tutum yanlıştır. Yani bu halkın haklarının tanınması için bir kamuoyu yok. Böylesi bir kamuoyu olmadığı için de soruna destek sağlamak zordur. Ve böyle bir kamuoyu oluşturmaya gerek yoktur.

Dışişleri Komisyonu üyeleri, bunun utanç verici bir tutum olduğunu görmüyormu? Bu, herkes kürtleri boş veriyor, bizde boş verelim anlamına gelir. Kanımca, komisyon raporu çok kötü, muğlak ve kaçamaklı bir şekilde formüle edilmiştir. Dışişleri komisyonu -öğrendiğime göre- kürt sorunuyla ilgili araştırmalar yapmış. Sorunla ilgili, yıllar boyunca neler yapıldığını araştırmış. İsveç'in BM'deki temsilcilerinden hiçbirisi, kürt sorununu BM İnsan Hakları Komisyonunda ele almayı düşünmemiş ve hiçbir çaba gösterilmemiştir. BM meclisinde veya BM bürokrasisinden hiç kimse, bu sorunun ele alındığını veya ele alınmaya çalışıldığını söyleyemez. İsveç'in bu insiyatifi alması en uygunu olamazmıydı? Bunun zararı ne olacaktı? İsveç'in böyle bir insiyatif almasına engel nedir? Bunu Dışişleri Komisyonu başkanına sormak istiyorum.

Londra'da azınlıkların haklarıyla ilgili çalışmalar yapan bir grup, çok kez kürt sorununu BM İnsan Hakları Komisyonunda ele almaya çalıştı. Fakat her defasında başarısızlıkla sonuçlandı. Kanımca, bu grupla ilişkiye geçilmesi uygun olur. Eğer böyle bir grup bilinmiyorsa, neden azınlıkların hakları için çalışan bir grupla ilişkiye geçilmesin? Gunnar Myrdal da, Londra'daki bu grubun elemanlarından biridir. Bu yolla da sorun BM'ye götürülebilinirdi. Bu, İsveç'in uluslararası konumu için de iyi olurdu. Bununla bir şey kaybedeceğimizi sanmıyorum. Biz, kürt halkının çıkarları söz konusu olduğu müddetçe bu sorunu savunmaya devam edeceğiz.

VPK'nun önergesinin kabul edilmesini istiyorum.

STURE KORPOS

Sayın başkan! Buna benzer bir diğer önergeyi bir yıl önce görüşmüştük. O zaman da ben ve Oswald Söderqvist kürt sorunuyla ilgili görüş belirtmiştik . Görüşlerimiz arasında büyük ayrılıklarda yoktu. Şimdi de öyle... Bu yüzden geçen yılki aynı delillerle tartışmayı uzatmaya, aynı şeyleri tartışmaya gerek yok. Oswald Söderqvist'in, buna göre hazırlanmış konuşmasını da böyle anlıyorum.

Komisyon, geçen yılki raporunda olduğu gibi, bu yılki ile de kürtlere karşı baskı yapıldığını ve onlara ayrımcı bir politikanın uygulandığını belirtmekle önerge sahiplerinin görüşlerini paylaşıyor.

Türkiye'deki askeri darbe, İran devrimi, İran ve Irak savaşı, O.Söderqvist in de belirttiği gibi, kürtlerin durumunu daha da kötüleştirdi.

Kürtlerin kendi ülkelerinde insanca yaşama hakları, Filistin sorunu yüzünden geri plana düştü. Yakındoğu'da başka halklar da vardır ki içinde bulundukları devletlerin sınırları onların pahasına çizilmiştir. Ermeni ve Asuriler buna örnek olarak verilebilir.

Komisyon, insan hakları ile ilgili çalışmaların sürmesini vurguluyor. İsveç bu alanda önemli bir yer tutmaktadır. Bu iyi biliniyor. Bizim, kürtler ve onlar gibi ezilen halkların yanında olduğumuz gibi açık bir durumda, önergelere veya parlamentonun kararlarına gerek yoktur.

Yine açıktır ki İsveç, bu sorunu gerekli gördüğünde BM'nin uluslararası organlarında güncelleştiricektir. Biz komisyon olarak, önerge doğrultusunda kürt sorununu BM'e götürmenin yararı olacağına inanmıyoruz. Komisyon raporunda belirttiğimiz sebeplerden dolayı, bu konuda alınacak bir insiyatifin başarı şartları yoktur. Yarar yerine zarar getirecek bir insiyatif almak taraftarı değiliz.

Oswald Söderqvist'in, bu sorunla yakından ilgilenmemiz gerekir görüşüne tamamen karşı değilim. Kanımca, bu ve benzeri tüm sorunları birlikte ele almalıyız. Biz, geçici sebeplerden dolayı, sedece her hangi bir soruna angaje olmamalıyız. Bugün, dışişleri Komisyonun raporuna uygun olarak oy birliğiyle alınacak bir karar, İsveç'e sığınmış kürtler ve onların İran, Irak, Türkiye ve Suriye'deki yakınları için bir garanti olacaktır. Biz, kürtler ve onlar gibi baskı altında olan diğer halklara her zaman için yardıma hazır olduğumuzu garanti ediyoruz. Her türlü politik, din veya ırk ve etnik gruba dahil olduğundan dolayı baskıya uğrayan tüm insanların yanında olduğumuzu belirtiriz.

Sayın başkan! Dışişleri Komisyonunun önergesinin kabul edilmesini talep ediyorum.

OSWALD SÖDERKVİST

Sayın başkan! Kanımca, gerek dışişleri Komisyonu ve dışişleri yönetimi veya İsveç hükümeti pek yakında sorunla ilgili daha kararlı bir tutum almak zorunda kalacaktır. Çünkü, bu konudaki uluslararası kamuoyu, eskisine oranla daha etkin bir şekilde oluşmaktadır. Bu da sevinç vericidir.

Sture Korpos'un gündeme getirmiş olduğum kürt sorununa karşı tutumunun oldukça olumlu olduğunu belirtmek zorundayım. Fakat, S.Korpos'un, İsveç hükümetinin sorunla ilgili olarak daha somut önlemler almasına yanaşmamasını anlayamıyorum. Önceki konuşmamda da belirttiğim gibi, sorunun ele alınması, İsveç'in uluslararasındaki konumunu da hada güçlendirecektir.

Alınacak insiyatifler -sadece İsveçte siyasi veya başka nedenlerden dolayı yaşayan kürtleri memnun kılmak için değil- kendi ülkelerinde yaşayan kürtler ve dünyanın çeşitli yerlerinde yaşamakta olan ezilen halklar için büyük bir önem taşımalıdır.

HANGİ ALTERNATİF ?

ZIRAV

2-7 Kasım tarihleri arasında 2. İzmir İktisat Kongresi toplandı. Kongre, Türkiye'nin ekonomik yaşamında önemli değişmelerin olduğu bir döneme rastlıyor.

24 Ocak kararlarıyla türk tekelci burjuvazisi önündeki engellerin bir kısmını temizlemiş durumdadır. Tekelleşmedeki hızlanma ve onun getirdiği yıkım hızla sürüyor. Faşist cuntanın kanlı elleriyle yürütülen ekonomik politika, hemen hemen tüm sınıf ve tabakalarda derinden etkiliyor.

Kongre, tekelci sermayenin ekonomik politikasını önceden aldığı tedbirlerle onaylatırken, yıkım içerisindeki sınıf ve tabakaları da (bu arada kongrede ses vermeye çalışanlar dahil) umutlarını yıkıp götürdü.

Bu sonuç, doğal olarak ekonomik çıkar zıtlıklarının siyasi arenaya yansıyan yanını da biliyor; yığınları yeni bir çıkış yolu veya bir alternatif aramaya zorluyor.

ARAYIŞ DERGİSİNİN ALTERNATİFİ

Arayış Dergisi etrafında toplanmış çevrelerin, Firiedman'cı ekonomik politikayı eleştirdiklerini biliyoruz. Kongrede, bu ekonomik politikanın alternatifi yoktur diyen Özal'a Arayış hırsla saldırıyor. Kendi modelinin (sözüm ona sosyal demokrat model) tek gerçekçi, geçerli model olduğunu okurlarına, yönetici ve burjuvalara anlatmaya çalışıyor.

Kongre, Arayış için bir fırsattır. Arayış, kongreden rahatsız olan çevreleri dikkate alarak bunun bir fiyasko olduğunu söylüyor. Arayışın elinde bir diğer fırsat daha vardır, o da devrimci hareket üzerindeki amansız baskıdır. Yani cuntadan, onun dayandığı ekonomik güçlerden rahatsız olan geniş yığınları kolayca kendi alternatifi etfında toplayabilmektir.

Deminde dediğimiz gibi Arayış, burjuvaları ve yönetici kadroları da ikna etmeye çalışıyor. Kongrede bir konuşma yapan Ulusu, onun için çok şükür bir akıllı laf eden buldum kabilindendir. Ulusunun sözleri, aslında sosyal demokrat modelin özünü ve Arayışın alternatifini özetliyor: *Toplumdaki sosyal gruplar arasında vuku bulan menfaat zıtlığını çatışmalara dönüştürmeden müzakere yolu ile çözüme kavuşturabilen ülkeler kalkınmalarını tamamlamışlar ve refaha ulaşmışlardır. Bunun aksine problemlerini çatışarak çözmeye çalışan ülkeler ise gelişememişler geri kalmışlardır. (Arayış sayı 39)*

ARAYIŞ'IN BU HÜLYALARI GERÇEKLEŞEBİLİR Mİ ?

Bunun cevabını açık bir şekilde verebilmek için derin araştırmalara girmeye gerek yok. Böyle bir özlemi gerçekleştirmek için, Ecevit iktidara getirildiğinde, hayatın kendisi bu hayalleri tuzla-buz etti. Roja Welat'ın deyimiyle "Kilise ile cami arasında namazsız kalan Ecevit", ne işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çıkar zıtlığını uyuşturabildi, ne de kürt halkını asimile etmeye yönelik kurnaz politikasını yürütebildi. Her seferinde zıtlıkların sert duvarlarına çarpa çarpa parçalandı. Ecevit, Avrupa sosyal demokratlarının sunduğu burjuva demokrasisinin kırpıntılarını bile kalıcı bir şekilde sunamadı. Çünkü, Türkiye'de burjuvazinin istediği siyasi ortamı oluşturmak Ecevit'in barış güvercinlerinin harcı değildi. Bunu Ecevit'in kendisi de görmüştü.

Bu yüzden, genel olarak bir orta yol denemeleri (faşizm ile devrimci yol ortası) Türkiye'de iflas etmek zorundadır. Bunu tayin eden bizzat Türkiye'nin kendi şartları, uluslararası konumudur.

Her şeyden önce Türkiye tekelci burjuvazisi, Türkiye pazarını ve Kürdistan'ı emperyalist ortakları ile beraber talan ediyor. Buda büyük bir sömürü mekanizmasının işlemesi demektir. Türk tekelci burjuvazisi, her ne kadar bu yıllar dışa açılmaya başladıysa da, bu diğer emperyalist ülkelerin durumu gözönüne alındığında hesap dışı kalır. Bu durumda, Türkiye'de emek sermaye çelişkisinin büyümesine neden oluyor. Özellikte 1960 yılları sonrası tekelleşmenin boyutlanması ardından boy veren sınıf çelişkileri bunu gösteriyor. Türk tekelci burjuvazisi, yayılmak ve tekelleşmek için yeni hamleler yapacak. (Özellikle günümüzde tekelleşme büyük bir hız aldı) Emek sermaye çelişkisini yumuşatıcı her siyasi tedbir bir fiyasko olacaktır.

Öte yandan, Türkiye'de Kürdistan sorununun demokratik bir çözüme kavuşturulmaması bu siyasi istikrar sağlama umutlarını da tümünden alıp götürüyor. Kürt halkı hızla uyanıyor. Ulusal bilincin vardığı düzey ve onu kurnazca asimile etmeye yönelik çabaların bir birleriyle uyuşmamazlığı giderek her kafada açıkça şekilleniyor. Kürt halkının demokratik haklarını kabul etmeden demokrasi ummak hayaldir. Arayışın bir diğer çıkmazı da, belki de en büyüğü odur.

Bir de buna, Türkiye'nin uluslararası konumunu eklersek, durum daha da açıklık kazanmış olur. Emperyalist ülkeler, Türkiye'deki bir yumuşamanın ne anlama geleceğini biliyorlar. Özellikle Ortadoğu'da son gelişmeler, İran daki durum Türkiye'ye emperyalistlerin verdiği önemi kat kat arttırdı. Faşist cunta, bugün tüm bu ve benzeri şartların zorlamasıyla iktidara geldi.

ARAYIŞ MODELİNİ HANGİ ŞARTLAR ALTERNATİF YAPABİLİR

Türkiye'nin içinde bulunduğu durum, bir genel değerlendirme yapılırsa tek kelime ile çıkmazdadır. Daha önce de değindiğimiz gibi, Türkiye'nin sosya ekonomik yapısı faşizmi zorunlu hale getiriyorsa bile, bu kanlı yönetimlerin çabucak sarsılmasına da ortam hazırlıyor. Yani, kanlı yönetimler yıkılmaya mahkumdur. Ama burjuvazi bu tercihini bugün yapmıştır. Her sıkıştıkça da yapacaktır. Burjuvazi, bütün bu hesaplar içerisinde zorunlu olarak bir Arayış modeli tercihine yönelebilir.

Zorunlu olduğu zaman. Çünkü, burjuvazi bu modelin Türkiye şarlarında ayakta duramayacağını iyi biliyor. Bu modeli benimsemiş ülkeler, yani "çelişkileri anlaşmalarla çözen ülkeler" emperyalist ülkelerdir.

Ecevit, sürekli İskandinavya modelinden dem vururdu. İsveç sosyal demokrasisi uzun bir müddet yaşama şansını buldu. Nüfusu az, alanı büyük ve geniş zenginlik kaynaklarıyla İsveç, 300 yıl savaşa katılmadan, aksine Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında vurgunlar yapmış olmanın avantajlarını kullandı, kullanıyor. İsveç, böylece küçük ama güçlü bir emperyalist ülke olabildi. Ayrıca İsveç Sosyal demokrat liderleri, devrimci işçi hareketini işçilere bir kısım tavizler vererek yozlaştırdılar. Ama iflas İsveçin kapılarına da dayanmış durumdadır. Sosyalist sistem, ulusal kurtuluş hareketleri güçlendikçe, emperyalist rekabet derinleştikçe bu iflasta büyük boyutlar alacaktır.

Bu yüzden Türk burjuvazisinin, Ecevitle denediği Araşyış modeline pek rağbet ettiği yok. O, faşist cuntaya ve onun hazırlayacağı başka türlü kanlı yönetimlere dört elle sarılmıştır. Grevler durdurulmuş, tekelci sermayenin bütün istemleri yerine getirilmiştir.

Ama burjuvazi, Türkiye şartlarını iyi bildiği için, ecel terleri bir türlü dinmiyor. Faşist baskıların getireceği dalgalanmaları, biriken kinin taşan baraj gibi kendilerini alıp götüreceğini hesaplıyabiliyor. Ama onun bir tesellisi daha vardır, halkın devrimci enerjisini reformist kanallarda heder etmek. Ama mecbur olduğu zaman.

Arayış modeli böyle bir gün için saklanabilir. Belki Arayış, o zaman burjuvalarını ikna ettiğine inanacaktır. Oysa tercihi burjuva yapmıştır. Arayış bir kukladır. Burjuvazinin alternatifi Arayış olmayabilir de başka tercihlerde olabilir.

DEVRIMCİ ALTERNATİF

Türkiye'de, bir Arayış veya benzeri modele ragbet gösterip, demokratik dönüşümler beklemek bir hayaldir. Bu sadece, devrimci hareketin yozlaşmasına yolunun uzamasına neden olur.

Türkiye'de demokrasiye geçebilmenin yolu kesin ve açıktır. Demokrasiyi boğan, onu hayat hakkı tanımayan tekeller kaldırılmalı, demokratik toprak devrimi yapılmalı, Kürdistan sorununa demokratik bir çözüm getirilmelidir. Gerçek alternatif budur. Yani demokratik halk iktidarı. Güçler bu amaç için birleştirilmelidir.

AŞAĞIDAKİ KİTAPLARI DERNEĞİMİZDEN İSTİYEBİLİRSİNİZ.

Kitabın adı	Yazarı	Fiatı
Cîm û Gulperî	Cigerxwîn	5 Kron
Kîme Ez	Cigerxwîn	40 "
Ronak	Cigerxwîn	35 "
Zend Avista	Cigerxwîn	40 "
Zarokên İhsan	M.Baksî	30 "
Keça Kurd Zozan	M.Baksî	30 "
Êrîş dikin	F.Cewherî	15 "
Dev.Demok.Üzerine	Ö.Yolu Yay.	10 "
UDG. Deklarasyon		5 "
Zimanê Kurdî	Qanatê Kurdo	30 "

AÇLIKGREVİ

Baştarafı s.1

Ayrıca çok sayıda Kürt ve Türk demokratik örgütleri, aralarında DİSK ve TÖB-DER de olmak üzere açlık grevine gönderdikleri mesajlarla dayanışmalarını belirttiler.Dünyanın çeşitli ülkelerinde; Avusturalya,Amerika, Mısır, Yunanistan, Fransa, Norveç,İsveç ve daha pek çok ülkede yaşamakta olan Kürdistanlı işçiler, dayanışma mesajları ve bağışlarıyla açlık grevinin yanında olduklarını gösterdiler.

Eylem süresince toplam 286 örgüt ve kuruluştan mesajlar geldi. Dayanışma gösteren bu örgütler arasında Almanya Nikaragua, El Salvador, İran, Türkiye İrlanda, Yunanistan, Şili, İtalya,Sahara ve Fransa halklarının ilerici örgütleri yer almaktadır.

EYLEMİN BASINA YANSIMASI

Kürdistan işçilerinin koymuş olduğu kararlı eyleme basında ve yayında geniş bir yer verildi. Eylemin başladığı gün Alman radyosu tüm haber bültenlerinde eylemin başladığı haberini verdi ve eylem süresince gelişmeler - den bahsetti. Toplam 115 dergi ve gazete, eylemle ilgili geniş yazılar yayınladılar. Başlangıçta grevci işçilerin istemlerini yayınlayan gazeteler eylem boyunca tüm gelişmelere yer verdiler. Eylemin başarıya doğru yaklaştığını, alman milletvekillerinin ve diğer demokratik örgütlerin eylemle dayanışmalarını yazdılar. Tüm dünyada okunan Fransız Le Monde gazetesi, 9 Aralık 1981 tarihinde eyleme geniş bir yer verdi. İsveç'in tüm basınında haber olarak yayınlanan eylem Norveç'te de sosyal demokrat ve komünist gazetelerde yayınlandı.Alman tevizyonu eylemle ilgili toplam 42 dakikalık yayın yaptılar. Mahalli televizyonlanca yayınlanan 3-5 dakikalık programların yanında, WDR televizyonundan bir ekip grev yerinde 4 günlük bir süre içinde 30 dakikalık bir program yaptı. Yayınlanan programda Kemal Burkayın "İsyan" adlı şiiri almanca okundu.

Elbette basın ve yayının Kürdistanlı işçilerimizin koymuş oldukları eyleme bu denli ilgi göstermesi, sömürgeci Türk basınını kudurtmaya yetti. Sömürgeci Türk basını her fırsatta,işçilerimizin koymuş olduğu şanlı eyleme çamur atmaya yeltendiler. Bu da ancak onların çirkefliklerini sergiledi.

Eylemle ilgili olarak daha geniş bilgiler için bak.Dengê KOMKAR s.37.

İSVEÇ'TE DAYANIŞMA EYLEMİ

Kürdistan'lı işçilerin Frakfurt 'ta koydukları eylem duyulur duyulmaz,İsveç Kürdistan'lı İşçiler Derneği, açlık grevine dayanışma mesajını gönderdi ve açlık grevi ile daha somut dayanışmaya geçmek için genel üye toplantısı yaptı. Toplantıda, en iyi dayanışma şeklinin İsveç'te bir açlık grevine gitmek olduğu görüşüne varıldı.

12.11.1981 tarihinde İsveç Kürdistan'lı İşçiler Derneği ve İsveç İlerici Öğrenciler Derneği ile eylem birliği yaparak üç günlük dayanışma açlık grevini başlattılar. İsveç kamuoyuna Almanya'da ki işçi kardeşlerimizin eylemi binlerce bildiri ile duyuruldu. Ayrıca İsveç'teki dayanışma eylemimiz vasıtasıyla, Almanya'daki açlık grevi tüm İsveç basınına yansıdı.

İsveç'teki demokratik örgütler, eylemimizle dayanışmalarını gösterdiler. Böylece Kürdistan'lı işçiler bir birleriyle dayanışmanın en güzel örneğini vermiş oldular.

İsveç'teki açlık grevi eylemine KOMKAR ve Grevci Kürdistanlı işçilerden de mesajlar geldi. İsveç Kürdistanlı Dernekleri Federasyonunun dayanışma mesajını yayınlıyoruz.

Sömürgeci faşist cunta, günden güne bütün insan haklarını ayaklar altına alıyor, ülkemiz Kürdistan'ı asker,polis ve komandolarıyla kuşatıyor.

Kürdistan'ın köylerinde, askeri operasyonlar barbarca sürüyor.Amaç Kürdistan köylülerini korkutmaktır.

Ülkemizin şehirlerinde,binlerce işçi, emekçi, yurtsever ve devrimci tutuklandı. Onlara, işkencehanelerde görülmemiş işkenceler yapılıyor. Fakat halkımız, bütün bunlara karşı direniyor.

Halkımızın esas mücadele alanı Kürdistan topraklarıdır. Fakat, yurt dışında da tüm ilerici, demokrat parti, kuruluş ve kişilerin, cuntanın paskılarını öğrenmesi gerekir. Bugün halkımızın her günden daha çok dünya demokratik güçlerinin desteğine ihtiyacı vardır. Sömürgeci faşist cunta, her yerde tecrit edilmelidir.Görevlerimiz ağır ve çok yönlüdür.

Açlık greviniz bu mücadelenin bir parçasıdır. Bütün gücümüzle sizi destekler, başarılı olmanızı gönülden dileriz.

- Yaşasın bütün ilerici ve demokratik güçlerin sömürgeci faşist cuntaya karşı mücadelesi!

İsveç Kürdistan Dernekleri Federasyonu

Öppen förskola

CİHÊ HEVDİTINA ZARO Û MEZINAN

Tu, xwedîyê zaro yî, bi roj zaroyan xwedîdikî, dê yan ji bav î yan jî bi awakî din li zaroyan dinêrî?

Tu hevce yê cihekî hevdîtînê yî ku, li wê der zaro û mezinan bibînî li cihekî wûsa ku wextê zaro bi hevra dilîzin, tu jî bi dê û bavê zarokan re runê li ser pirsên xwedîkirina zaroyan bipeyvî. Pêşxwendegeh a vekirî (öppen förskola) hingê tam li goreyî dilê te ye. Zaro, mezin û karkerê pêşxwendegehan bi hevra qirarê li ser karê rojin didin. Ji bo wê jî xebat li her pêşxwendegehê ne wekhev e.

TU KÎNGÊ BİXWAZÎ DİKARÎ WERÎ PÊŞXWENDEGEHA VEKİRÎ

Mijulayî vekirî ye. Yanî zaro û xwedî zaro bi xwe qirarê kîngê û çiqas hatinê didin. Hin, her roj bo demek kin tên. Hin jî hê kêmtir, di wexte xwe yê vala da tên.

ZARO, MEZİN Û KARKER Bİ XWE QERARÊ Lİ SER KAR Û MİJULAYÎ DİDİN

Di pêşxwendegeh a vekirî da îmkanên çêkirina tiştên înteresan hene. Meriv diqarê ev tiştan -ku çêkirina wî li malê dijware- çêke. Her ûsa bistre, govend bigre, tîyatir çêke. Bi hevra qursan veke.

Zaro, mezin û karkirê pêşxwendegehan bi hevra qirarê li ser karê rojî didin. Ji bo wê jî xebat li her pêşxwendegehê ne wek heve.

ŞEVA ÇANDA KURDÎ Û PIŞTGIRÎ LI NORVEÇÊ

Komela Karkerên Kurdistan a Demokratîk li Norveçê, di 21 ê Mijdarê de şeveke piştgirîyê çêkir. Piştî xebateke hêja ev şev hatibû amadekirin. Li paytextê Norveçê Oslo, li çaralî bajêr a fişên şevê hatibûne zeliqandin. Gelek rêxistinên norveçî û biyanî hatibûne vexwandin. Karkerên kurd, tirk û ji gelek neteweyên din kesên demokrat di şevê de cîh girtin.

Gelek rêxistinên norveçî û yên mayîn, nuner an jî mesajên piştgirîyê şandibûne şevê. Van rêxistin û hevdesazîyên han jî şevê re mesaj û slavnamên piştgirîyê şandibûn: -Federasyona Komelên Kurdistan li Swêd, TA-FK (Komita Dij-Faşîzma Tirkîyê, Komela Karkerên Kurdistan Li Swêd, Armanc, İşçinin Sesi (Dengê Karker), Partîya Demokratên Kurdên Pêşverû li Sûrîya-Liqê Ewrûpa, Komîta Piştgirîya Norveç û Kurdistanê, KOMKAR, Karkerên greva birçîbûnê li Frankfurt, Komela Karkerên Kurdistan li Norveçê, Partîya Sosyalîst a Norveçê.

Komunîst Partîya Norveçê û Partîya Sosyalîst a Norveçê nunerên xwe şandibûne şevê. Nunerên van partîyan li ser tekoşîna gelê Kurdistanê û li ser cûnta faşîst peyivîn. Wan di gotarên xwe de dîyarkirin ku ew li dijî arikarî - yên aborî û sîyasî, yên ku hukumeta Norveçê dide cûnta leşkerî derdikevin. Dîsa wan dîyarkirin wekî dijderketina wan wezîfa navnetewî ya çina karkerên Norveçê ye.

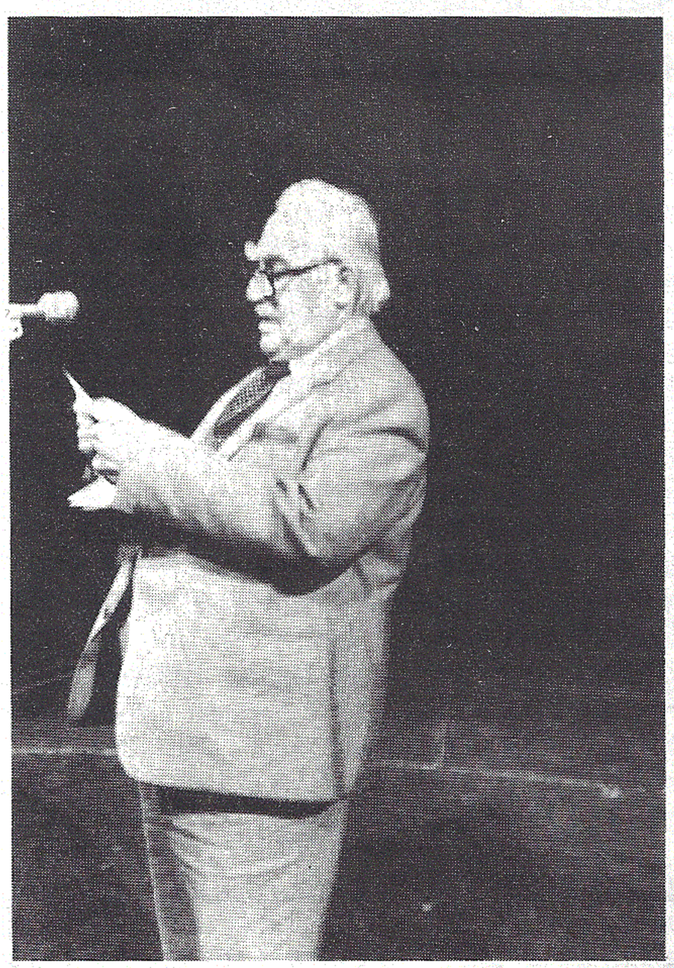

Şeva Çandî bi axaftina Mamosteyê Cigerxwîn vebû

Ji Swêd, mamosta Cigerxwîn û komek heval ji Komela Karkerên Kurdistan bi grûba xwe ya folklorê di şevê de bejdarbûn. Ji Elmanya Federal jî, hozan Kamil hatibû. Kamil berî ku stranên xwe bêje, slavnama karkerên greva birçîbûnê pêşkêşkir . Ser vê yekê tezahûrateke mezin di salonê de çêbû. Dixwendina mesaja KOMKAR de her usa slogan hatin avitin û tezahûrat çêbû.

Programa şevê di hêla sîyasî û çandî de pir dewlemend bû. Mamosta Cigerxwîn di programê de cîhekî girîng girtibû. Bejdarbûna wî, di şevê de şabûn û kêfxweşîke mezin peydakiribû. Ji ber ku ew piştî heyştê salîya xwe, wek mîlîtanekî xort û jîrek, bê westan di nav xebatên karker û xwendevanên welatparêz de cîh digre. Fedekarîya mîlîtanekî kal wek mamosta Cigerxwîn, ji gelek keç û xortên welatparêz re bûye wek kanîya dilsozî û bawerîyê. Di şevê de ne tenê kurd, her usa norveçî û guhdarên mayîn jî bi Cigerxwîn re pir kêfxweşbûn. Cigerxwîn ser rewşa Kurdistanê axaftinek pêşkêşkir.

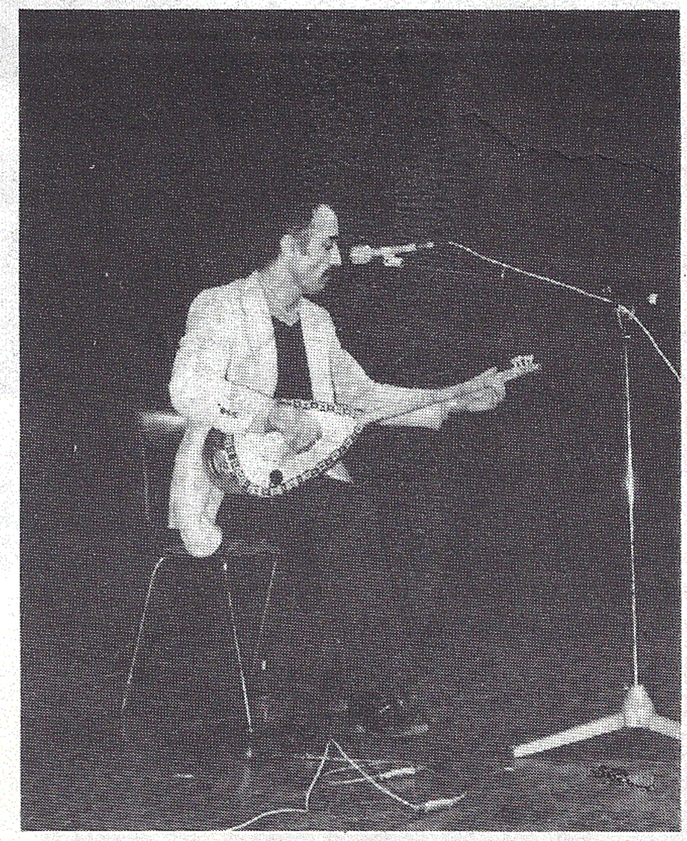

Dengbêj Kamil bi stranên heja şeva çandî xemiland

Ji tîyatroya Norveçê, hunermendekî naskirî Rolf Söder helbesta Cigerxwîn "Ey Xabûr, Xabûr" bi norveçî xwend, gelek hate hizkirin. Rolf Söder li ser zordestîyên kolonyalîst ku gelê Kurdistanê dibîne peyivî. Û dîyarkir ku ew bi hemû daxwaz û bawerîya xwe piştgirîya tevgera azadîya Kurdistanê dike. Söder, çend pîyesên kurt (monolog) jî pêşkêşkir.

Piştre dor hate def û zirne û lîstikên folklorî. Ji hêla Dîyarbekrê lîstikên gelêrî hatin pêşkêşkirin ku, gelek bala mêvan û nihêrvanan kişandin.

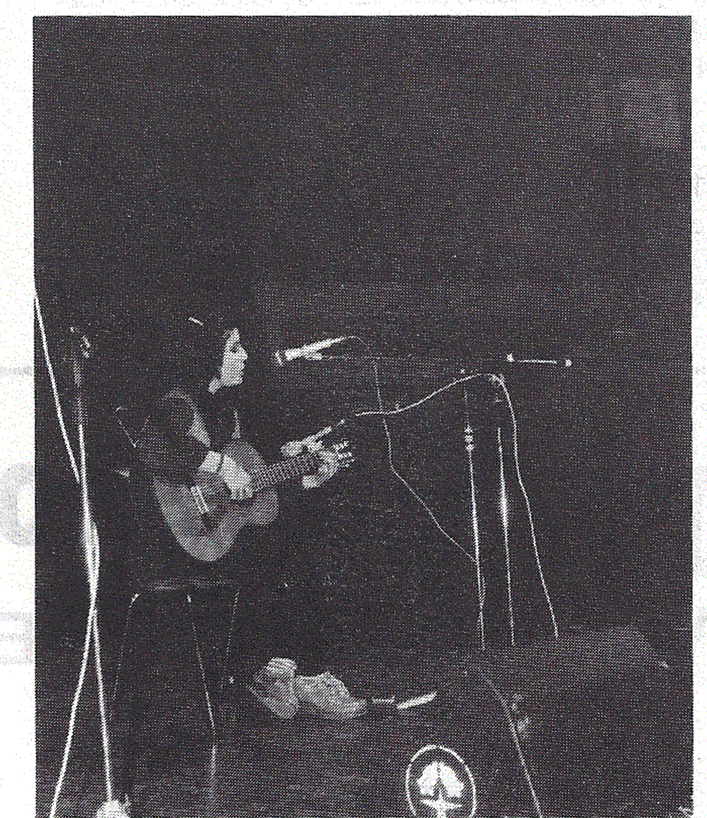

Stranvana şîlî Carolina

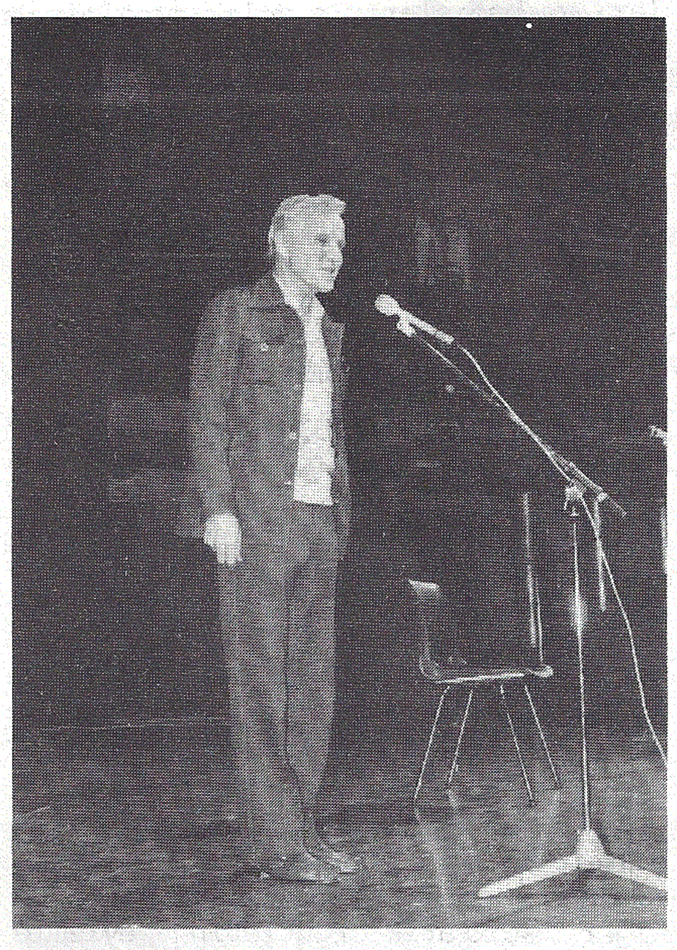

Tiyatrovanê Norveçî yê bi nav û deng Rolf Söder, Piştgirtiya gelê me dike.

Dema ku gruba folklorê lîstikên xwe xilaskir, kesên guhdar û nihêrvan jî dawetê ber def û zirnê kir. Ew çax nihêrvanan bi hev re êrîşî meydana def û zirnê kirin û leyîstin.

Keçeke Şîlî bi nave Carolîna ji Amerîka Latînî çend stranên şoreşgerî û gelerî pêşkêşkir.

Ji bo piştgirîya navnetewî û her usa ji bo nasandina tekoşîn û çanda gelê me, ev şev û xebatên drûvdayî gelek pêwîstin. Bi vê ramanê em xebata Komela Karkerên Kurdistan A Demokratîk li Norveçê pîrozdikin û jî vir şûnda jî serfirazîya wan dixwazin.

Sekretera İnternasyonal a Partîya Sosyalîsta Çep diaxife

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

XWEDÎ SAHIBÎ: KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

NAVNIŞAN ADRES: BOX 4038 141 04 HUDDINGE - SWEDEN

JI MEHÎ CAREK DERTÊ BHA 3 KRON HESAP NO: PG 83 90-7